

Columbia

Tidning för Columbia-konferensen.

Vol. IX *Rock Island, Ill., och Moscow, Idaho, Mars 1908* No. 3

Frank Kelly * The Jeweler * Moscow, Idaho

För absolut säkerhet och 4 pro-
cents intresse insätt edra
besparingar i

First Trust Company

Skandinavisk Bank

H. MELGARD - - KASSÖR

The First
National Bank of Moscow

Established 1885

Oldest and Largest Bank in
Latah County.

Every Accommodation Extend-
ed Consistent with Con-
servative Banking.

Troy Lumber & Manufacturing Co., Limited
TROY, IDAHO

Manufacturers of

Lumber, Sash, Doors, Mouldings, Interior Finishings, Bank and Store Fix-
tures, Fruit Boxes, Etc., Etc.

FIRST BANK OF TROY
—GENERAL BANKING—

Officers and Directors:

O. A. Johnson, President.
Jno. P. Vollmer, Vice President.
S. A. Anderson, Cashier.
T. J. Cooper, Ass't Cashier.
Oscar Larson. — Emil Nelson.

Capital fully paid	\$20,000.00
Surplus & Undivided Profits	6,000.00
Statutory Responsibility	20,000.00
Depositors' Security	\$46,000.00

Our Aim is to do our Best for our Depositors' Safety and Convenience

For any thing in the drug line

The Owl Drug Store

S. L. WILLIS Proprietor

Browne Block - Moscow, Idaho

Madison Lumber Co.

Dealers in all kinds of

Building Material

Coal & Wood. Moscow, Idaho

Model Stables

A. OVERBY — Proprietor

Feeding and Livery, Reasonably

Phone 511 Moscow, Idaho

SWANN & COFFIN

Dealers in

Fancy and Staple Groceries

Let us figure with you

Moscow Idaho

The Moscow Steam Laundry

Den enda Svenska Tvättin-
rättning i Palouse-distriktet

Agenturer:

Farmington, Garfield, Palouse,
Colfax, Genesee, Troy, Kendrick,
Juliaetta, Lenore, Peck, Culsesac,
Kippen och Lewiston.

Endast första klassens ar-
bete utföres.

C. B. GREEN. ÄGARE

Idaho—Washington
Light & Power Co.

R. HODGINS,

Druggist och Kemist.

Stort förlag af skol- och andra böcker
samt utrustning för kontor och skolor.
*Nya Testamenten, Biblisk Historia,
Katekes m. fl.*

MOSCOW, - - - - IDAHO.

Will E. Wallace

JUVELERARE och OPTIKUS

Opp. Post Office. - - - - Moscow, Idaho.

The Cloak Store

J. V. Andrews, Prop.

Everything for Ladies Ready to Wear.
Moscow's Only Exclusive Ladies' Store.
(We cater to every Feminine Want.)

Main Street — next to City Hall

A. L. VROMAN & SON

PLUMBING AND HEATING
CONTRACTORS.

610 S. Main Street, Moscow, Idaho.

DAVID and ELY Co. Ltd.

Moscow and Palouse.

The Store Where Quality Reigns
Supreme.

We keep everything to Eat and
Wear.

Scandinavian Clerks in all Depart-
ments.

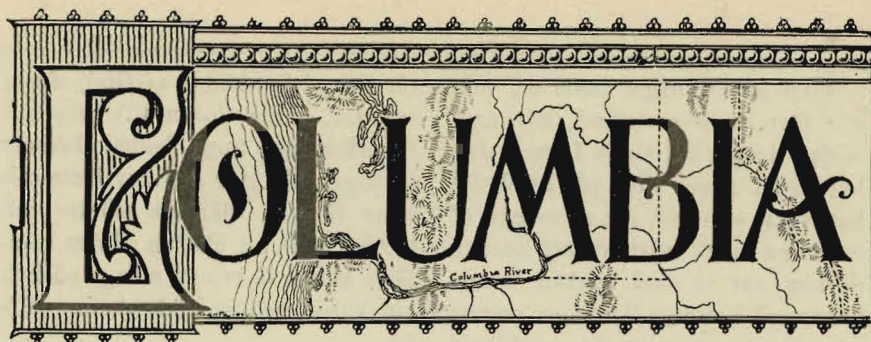
COLLINS & ORLAND HARDWARE CO.

General
Hardware

MOSCOW, - - - - IDAHO.

A. P. Hegge, The Barber

South Main St., Moscow, Idaho.

Årg. IX.

Mars 1908.

Nr 3.

Guds Lamm.

(Mel.: 434 i Heml. sång.)

Milda offerlamm, jag beder,
dig miskunda öfver mig;
endast du mig troget leder
inpå lifvets smala stig.

Blodet, som för mig har runnit,
låt det rena hjärtat mitt.
Då du i din död har vunnit,
det ju gör mig synden kvitt.

Stilla jag din frälsning bider,
tills du låter ljus gå opp.
Du ju ännu för mig strider
under allt mitt lefnadslopp.

Lamm, så tåligt, låt mig blifva
mild och tålig såsom du.
Värdes mig din Ande gifva,
att han det mig lärar nu.

Lamm, som världens synd borttager,
se till syndare i nåd,
du, som mäktigt till dig drager,
låt dem se ditt frälsningsråd!

Lammet dödens boja krossat,
har igenlöst oss åt Gud.
Se, min själ, du är förlossad,
Jesu Kristi kära brud.

Snart han sin församling löser
ifrån jordens svåra tvång
och ur lifvets älf hon öser,
sjunger då sin segersång.

Bruden skall då, väl bevarad,
inga sorger hafva mer,
ren och härlig och förklarad,
kronan läggs för tronen ner.

Lamm, du milda, du är värdig
taga ära, lof och pris.
Du med blodet gjort rättfärdig,
öppnat oss Guds paradiset.

C. A. T.

En blick på den korsfäste.

Många voro de, som på den förs-
ta långfredagen vandrade ut till Gol-
gata. Många äro ock de, som nu på
Kristi lidandes stora dag vandra dit
ut. Men som det var då, så är det
nog äfven nu: det är så många af
dessa Golgatavandrare, som, ehuru
seende, dock icke se. Men går med,
därför att den hopen är stor, som
den dagen styr färden åt det hållet.
Man dröjer icke länge därute — "lä-
tom oss åter gå in i lägret, ty där är
rörligt lif och lätta tankar." Man
vandrar till Golgata utan att få syn
på den korsfäste.

Vänner, I så många som denna
långfredag ämnen gå ut till Golga-
ta, gören ej den vandringen i half
tanklöshet, utan gören den för att få
syn på den korsfäste och dröjen där-
ute, till dess I få se honom.

Visst är det något inom en, som gör förtvifladt motstånd, när man börjar dragas till Guds Lamm. Jag har tänkt något litet på, hvad det kan vara, som gör, att så många af oss unga ha så svårt för att komma därhän, att vi med blicken famna honom på korset. Beror det månne icke därpå, att ingen kan verkligen se på honom utan att på samma gång *möta hans blick*? Och hans blick dömer och förintar — ty det är den onämnbare kärlekens blick. Men själflifvets dom och förintelse vilja ej gärna de unga vara med om, de som känna lifvets krafter riktigt trängas inom sig.

Broder och syster, du som håller dig borta, emedan du känner, att Herrens blick skulle döda så mycket inom dig, vet, att här gäller i fullaste mått det ordet: "den som mister sitt lif, han skall finna det."

Men se, *genom död* måste du gå till lifvet. "En blick på den korsfäste *lifvet* dig ger", så ha tusenden sjungit, och så sjunga i dag åter tusenden. Det kunde ock med sanning sägas så: En blick på den korsfäste *döden* dig ger. Ty när världen rundt omkring försvinner, och människan står ensam, alldeles ensam inför honom, som lider, så som ingen någonsin har lidit, emedan han älskar så, som ingen någonsin har älskat, då dör hon. Inför Jesu Kristi blick falnar glansen af all berömmelse. När denna blick talar och säger: Detta lider jag för dig, då speglar människan i detta haf af kärlek sin egen bild, sådan den i sanning är: gudsförgäten, kall, högmodig, besmittad, sönderrifven. Vid korset lära vi känna oss själfva

så, som vi äro kända af Gud, såsom syndare, värda döden till evig tid. O, att många unga denna påskhelg så finge stå inför den korsfäste och klart få sina hjärtans mörker och tomhet! O, att blicken på den korsfäste kunde få tvinga många på knä vid korset och så döda deras själflif.

Ty den, för hvilken det så går, skall icke kunna släppa blicken från den korsfäste, förr än denna blick gifvit honom lifvet, den jublande, saliga vissheten om själens frälsning. "En blick på den korsfäste lifvet dig ger." På intet annat sätt vinnes eller lifvet. Hvar eljest skulle vi väl få den visshet, som vi *måste* ha för att kunna lefva? Utom oss i världen: där äro syndiga människor med syndiga människors tankar; inom oss i vårt eget bröst: där äro tankar, som anklaga och döma. Men vi *måste* ha visshet, visshet om Guds mening med oss, visshet om lifvets värde, visshet om förlåtelse, om frid, som ej är byggd på falsk grund. Det finnes blott ett svar, som har hållit profvet, så länge det gifvits, och det är detta: *Se Guds Lamm, som borttager världens synd!* Att i den törnekrönte på korset se Guds Lamm, det gifver visshet! O, vänner, låtom oss denna långfredag stå vid korset och se tills denna visshet så gjutes in i oss, att den fyller hela vår själ.

Med blicken fästad på den korsfäste förnimmer jag, att Guds mening med mig, fattiga syndare, är att trots allt frälsa, frälsa, frälsa mig, af nåd, idel nåd. Jag skulle ju icke våga tro det, om jag icke kunde omfatta hela detta under med

en enda blick, blicken på Guds Lamm.

Med blicken fästad på Guds Lamm förnimmer jag, hvilket värde mitt lif har, då Gud ville låta sin egen Son genom sådan dödsnöd kämpa för detta lif. Mitt lif har för Gud ett evigt värde, det behöfver icke bli ett bortkastadt lif. Det är så öfvermåttan stort, men jag vågar tro det; en blick på Guds Lamm gör min otro till tro.

Med blicken fästad på den korsfäste återvinner jag den frid, jag en gång kände, då jag somnade så trygg på mors ord, att en ängel höll vakt om mig.

Friden fördjupas ju längre jag får blicka in i fridsfurstens väsen. Hans väsen är uppenbaradt på korset. Så är det då till honom korsfäst, som jag vänder mina blickar, när helst oron vill komma åter, och då sänker han ned sin frid i mitt hjärta igen.

O, allt beror på, om vi kunna se, se Guds Lamm. Guds egen Ande gifve dig, som läser detta, och mig, att vi kunna se och se, till dess vi med sanning i hvarje stafvelse kunna med blicken på den korsfäste säga:

Jag vill hos dig förblifva,
som återlöste mig,
och dig ett hjärta gifva,
som evigt älskar dig!

Past. Axel Lutteman.

Den bästa bibelöfversättningen

I en bibelklass talade läraren om de olika bibelöfversättningarna och omtalade, huru de uppkommit. Lärjungarna följde undervisningen med stort intresse. En af dem förklara-

de sedan för en kamrat, att han ansåg Vulgata vara den bästa öfversättningen. Kamraten svarade småleende: "Jag för min del anser min moders öfversättning vara den bästa."

Förvånad frågade den andre, hvad han menade med det.

"Jag menar", svarade vännen, "att min moder öfversätter bibeln på det dagliga lifvets för alla begripliga språk. Och det har hon gjort så länge jag kan minnas tillbaka, och hon följer mycket noga skriftordens betydelse. I hennes öfversättning är aldrig något dunkelt eller svårfattligt, det minsta barn kan förstå den."

Öfversätter du bibeln i ditt lif?

Dut.

Fyren.

Öfver det mörka hafvet
stadigt ditt klara ljus
lyser och visar seglarn
väg genom vågors brus.

När under lifvets storma
vi efter hamnen se,
lyser oss ordets stjärna
väg genom natt och ve.

Maja.

Växan i nåden.

2 Pet. 3: 18.

Växande förutsätter lif. Skall det sålunda kunna bli fråga om ett växande i nåden, så måste nådelif förut vara för handen. De, till hvilka Paulus skref detta bref, voro nådebarn. De hade fått "allt hvad som hör till lif och gudaktighet", "blifvit delaktiga af Guds natur", "kommit till tron" m. m., såsom a-

posteln skrifver i början af brefvet. De ägde således lifvet i Gud.

Lifvet har framåtskridandets, utvecklingens art uti sig. "Vi tacka Gud för eder tro. . . för eder kärlek. . . för det hopp skull. . . om hvilket I förut hafven hört genom sanningens ord i det *evangelium*, som har kommit till eder, såsom det ock i hela världen finnes och bär frukt och växer till likasom bland eder från den dag, då I hörden det och lärden känna *Guds nåd* i sanning", såsom Paulus säger i sitt bref till kolosserna, 1: 3—6. Där var intet stillestånd i kolossernas andliga lif, utan ett ständigt tillväxande. "Huru I bören vandra och tackas Gud, att I allt mera måtten *förkofras*." 1 Tess. 4: 1. "På det vi icke mera må vara barn . . . utan hållande oss till sanningen, i kärlek *växa* i alla stycken upp till honom, som är hufvudet, Kristus." Ef. 4: 14—15. Ett sant troslif måste äga det utmärkande kännetecknet, tillväxt, hos sig.

För att kunna fortleva och förkofra sig behöfver nådelifvet näring. Guds ord är det andliga näringsmedlet. "I rannsaken skrifterna, emedan I menen eder hafva evigt lif i dem, och dessa äro de, som vittna om mig." Joh. 5: 39. Lifsmedel kunna således ej komma att fattas, ty Guds förrådshus blir aldrig tomt. Skrifterna vittna om Jesus Kristus, och hans gudomliga lif är ej blott den nyskapade kraften vid nådelifvets uppkomst utan äfven det lifvets bröd, som allt fort tillför vår andliga organism den näring, som stärker troslifvet.

Men näringsämnenä måste uppta-

gas, tillgodogöras. Jesus säger visserligen om sina får, att han *gifver* dem evigt lif, men han gifver ej på samma sätt som man öser vatten i ett ämbar. Tvärtom heter det, att "alla dem som *mottogo* honom gaf han makt att blifva Guds barn." Det måste å vår sida blifva en verksamhet, som möjliggör lifskrafternas inströmmande i själen, ett hjärtats fulla *aktgifvande* på ordet, ett allvarligt rannsakande i skrifterna. Och växandets framgång beror på och begränsas endast af den grad af mottaglighet, tillägnande, som Herren får verka hos oss. Ett lifskraftigt barn vill hafva mera och starkare näring än ett svagt barn, därför tillväxer ock det förra i kraft mera märkbart än det senare, som ej har krafter nog att mottaga och smälta maten.

Om näringsämnenä skola kunna af växterna uppsugas, så måste solen uppvärma och regnet uppmjuka jordmånen. Då himlen mörknar, stormen bryter lös och vattenfloderne brusa fram, synes allt blifva förödt och förstördt; men när stormen lagt sig och solen åter lyser vänligt och stillhet inträder, då börjar en förunderlig verskamhet hos gräs och växter. De växa nu med fart. Under pröfningen och korset gäller det att blifva stilla hos Herren, väl använda den motgång, som han skiekar oss, ty nu vill han tala med och låta oss känna vår synd och djupa behof af hans närvaro och hjälp. Om vi kämpa oss igenom sådana pröfnings-tider och förblifva i ödmjukhet inför Herren, så kan icke annat vara än att vi skola därigenom komma till ett verkligt växande i nåden och Guds kunskap.

Under växandet är det icke blott näringsämnen som upptagas uti och blifva en del af, ja, förnyelse af organism, utan växprocessen innebär äfven ett utandande, ett frånskiljande af sådant, som ej kan användas, som är till hinder och skada för lifsutvecklingen. Det egna jaget är ett af dessa giftämnen, som hindra tillväxten i nåden. Det behöfver komma till korta. Vi måste blifva fattiga i anden. De vidhängsna inbillningarna om vår egen stora kraft, vårt själftagna mod, tron på våra naturliga gåfvor eller andra företräden, förtröstandet på människor eller jordiska ting m. m., allt sådant är odugligt, ja, giftigt och dödande för det andliga lifvet. Det måste frånskiljas. Herren för oss också i sådana lägen, där detta kan ske. Han låter oss komma till korta uti våra jordiska företag, uti vårt arbete för hans rike eller uti arbetet på oss själfva. Våra förhoppningar grusas, vi se förgäfvos efter de väntade frukterna af vårt arbete och stå färdiga att släppa allt. Om Herren då får leda oss därhän, att vi kasta oss ödmjukt på hans ord, så blir det tillväxt i nåden. Det blir nytt blod, ny lifsvärme. När Jesus Kristus gjuter sin lifskraft uti oss, då blifva vi starka. Vi tycka icke att det är så, men vi växa ändå. "När jag svag är, så är jag stark", säger Paulus, och åter: "Allting förmår jag genom Kristus."

I lekamligt hänsende förlora vi understundom smaken för maten, vi mista aptiten. Tyvärr går det så för oss äfven på det andliga området. Vi förlora smaken för maten, upphöra att äta, svälta ut oss

själfva. Man kan också förvända sin andliga smak genom att äta blott läckerheter, sötsaker. I hvilket fall som helst försvinner snart lifskraften och döden inträder, om ej bot erhålles. Vi måste söka den rätte läkaren, Jesus, som har pålitlig läkedom för själens alla sjukdomar. Det är nödvändigt börja på nytt från grunden och äta af det goda Guds ord, som är näring för själen, äta af Jesus, som är lifvets bröd. Utan bröd kan själen ej lefva. Af brödet blifver kött och blod i andlig bemärkelse. Vi sätta oss alltför sällan ned att betrakta Guds ord för vår egen personliga del. Här måste vi med Guds hjälp betvinga vår vilja, om det är så att liknöjdhet eller mångsysslande hafva fått fatt i tömnarna.

Bönen är det kristliga lifvets andedräkt. Det är omöjligt att lefva och växa utan att andas. Det är omöjligt att andas utan luft. Frisk, himmelsk luft behöfver vår andliga människa. Genom umgänget med Gud i bönen strömmar denna luft in i vår själ. Om vi godtyckligt upphöra att andas, utslöcknar snart lifvet. Afbryta vi våra enskilda besök i bönekammaren och vårt stundliga suckande till Gud, så skola dödstecknen icke länge uteblifva. "Vår umgängelse är i himmelen", sade aposteln. Han behöfde lefva i den himmelska atmosfären. Vi behöfva ock inandas himmelsk luft i fulla drag, om ett himmelskt lif skall kunna växa till i oss. Och så heter det: "Bedjen utan återvändo."

Af det föregående framgår ju, att nådelifvets tillväxt betyder verksam-

het å Guds sida såväl som å människans sida. Vi måste äfven öfva vårt förstånd att bättre intränga i ordet, så att kunskapen tillväxer. Viljan måste ansträngas och läras att gå Guds vägar. Känslan hållas under kontroll och ledas i rätt riktning. Kroppen skall öfvas och stärkas. Allt för att befordra det andliga lifvets hälsa. Men verksamheten måste också riktas utåt. Det andliga lifvets tillvaro måste gifva sig tillkänna ibland människorna, annars tillväxer det ej, utan dör snart. Jesus sade ju ej blott att hans lärjungar måste *bekänna* honom inför världen, utan äfven att de skulle *lefva* för hans skull och *efterfölja* honom hvar dag i sitt umgänge bland människorna, hvar och en i den kallelse, där han blifvit ställd. Sådant efterföljande är välgörande och nödvändigt för det andliga lifvets tillväxt hos oss själfva, ja, det skall enligt Jesu ord vara vår *mat* att göra Guds vilja äfven uti öfvan berörda hänseende. Och mat behöfs det för hvarje dag och flera gånger om dagen, om hälsan skall vara stark. Arbete behöfs ock. Den kroppsledamot, det kroppssystem, som ej härdas genom öfning, aftynar snart och dör. Det vore kanske lämpligare att sätta arbetet först, ty om man ej på allvar anstränger sig att göra Guds vilja, arbetar, så blir man ej hungrig, man får ej matlust. Då vi riktigt på allvar anstränga oss att lefva ett lif värdigt den lefvande Gudens barn, känna vi snart vårt stora behof af himmelsk näring, Guds lefvande bröd. Men vi kunna ju också säga, att kroppen måste hafva näring, in-

nan man kan arbeta, så att det är en underbar växelverkan. Man behöfver dem båda. Säkert är att om man ej ofta samlar sin själ inför Gud genom ordet och bönen och nattvarden, så blir man snart urvattnad, spridd, kraftlös och oduglig att utföra något verkligt arbete för Gud, oduglig att växa, aftynar och dör.

Nädelifvet innebär en kamp emot inre och yttre fiender. Om djäfvulen, världen och köttet ej underkuffas, blifva de snart öfvermäktiga och Gudslifvet hos oss förkväfves. Den nya människan uppstår och framkommer då icke dagligen. De dygder, som kämmetecknade Jesu heliga lif, förspörjas ej hos oss. Vi varda ej förvandlade till Kristi bild. Vaksamhet och strid är af nöden. Vi få ej låta allehanda intryck tränga sig in i själen utan att först noga granska dem och undersöka om de äro af Gud och i hvad mån de kunna bidra till att befordra vår andliga tillväxt. Själskrafterna förskingras, om vårt inre göres till en marknadsplats, där allehanda tankar, känslor, prat och oljud, som förekomma i världen få obehindradt komma in och hafva sitt tillhåll. Vi förlora oss själfva i detta virrvarr och någon själssammanhållning är icke möjlig. "Vaken", säger Jesus, och kören allt sådant på dörren som vill förvärldsliga, förskingra och splittra själen. Låten ej onödiga bekymmer få något fotfäste. Kastan all eder omsorg på Herren. Bekymren skola annars trycka ned andelifvet hos eder, och sådana bekymmer äro icke af Gud. Vid dagens slut böra vi hålla räkenskap

med oss själfva och uppdraga i hvad mån vi under dagens lopp låtit oss dragas åt sidan af sådant, som icke haft gärningar som tillåtits få insteg. Det skall då komma i dagen, huruvida de där orden voro talade i verklig kärlek eller om de där andra orden voro i full öfverensstämmelse med sanningen, eller om den där handlingen framställde ett vittnesbörd om Kristi ödmjuka sinnelag m. m. Genom Guds nåd lära vi så känna oss själfva bättre och få större kraft att öfvervinna hjärtats onda böjelser. Nådelifvet tillväxer, Kristi bild präglas i oss.

Tillväxten är olika hos olika personer. Somliga hafva svårare kamp emot svårare fiender än andra, men alla, som drivas af Guds Ande, de äro Guds barn, och de växa i nåden och bära frukter Herren till behag. I vårens ljufviga tid gläder det oss att se hur allt växer. Det fröjdar troende hjärtan, då tron tillväxer i själarna. Skulle det då ej glädja Gud att se plantorna i hans vingård växa till och bära frukt? Nog behagade det honom innerligt, då ende Sonen under sitt jordelif växte till i "nåd", och det gläder honom nu, då "sådana som äro planterade i Herrens hus grönska i vår Guds gårdar", då de i unga år och vid mogna ålder "skjuta skott, frodas och grönska."

Mätte han få mycken sådan glädje af oss!

S. D. HAWKINS.

(Ofvanstående är den föreläsning, som föredrogs inför pastoralkonferensen vid allmänna missionsmötet i Tacoma sistlidne oktober. Den lämpar sig mycket väl för menige man att läsa och begrunda. RED.)

"Hvaraf kommer detta?"

I COLUMBIA N:R 8, 8:de årgången, förekommer denna fråga. Min vän, pastorn och doktorn, G. A. Anderson i La Conner, Wash., bad mig i augusti sistlidet år besvara frågan. Besvara den kan jag ej. Kanske ingen utan Gud allena kan besvara den. Men vi kunna säga vår mening, och i denna mening torde ligga någon sanning.

Frågan gäller den stora salighetsfrågan: *Hvad skall jag göra, att jag må blifva frälst?* Och nu frågas i COLUMBIA: *Hvarför höres denna fråga mera sällan bland oss nu än för 25 år sedan?* Då, för 25 år sedan, tillställdes våra präster den frågan hvarje vecka, ja hvarje dag, ja flera gånger om dagen, men nu, kanske en gång om året, kanske en gång på flera år.

Utän att upprepa hvad som redan sagts af COLUMBIA vill jag ställa följande frågor:

1. Ligger ej en orsak härtill i det begrepp man söker bibringa vårt folk, i det man ideligen benämner det: *vårt kristna folk?* Männe ej vårt folk fattar detta talesätt så som vore nu allt väl bestäldt? Jag har mer än en gång hört saken så fattas och förstås. Säkert är att för 25 år sedan fick man ej höra en sådan sats.

2. Predikades ej *bättring* mera för 25 år sedan än som nu är fallet? Då fick man höra *allvarliga* ord, sådana som en Hoof, en Linderot, på sin tid använde, men nu är det modernt att åtminstone sällan nämna djäfvulen, helvetet och den eviga elden. Och hur kau den söka räddning som ej ser sin fara? Hur kan

väl den vilja lära känna Herren som ej lärt känna sig själf?

3. För 25 år sedan väntade man väckelsetider. Man bad om dem. Är det så nu?

4. För 25 år sedan samlades man flitigt till bön, ej blott under böneveckan, hvilken stundom utsträcktes flera månader, utan ock under fastlagen, då man i flera församlingar mötte hvarandra kväll, åtminstone sista veckan. Detta förordades starkt af dr Hasselquist. Därtill kommo flitiga bönemöten i husen. Är det så nu? Eller är det ej så, att de mångenstädes afskaffats, om de förr varit i bruk, och mångenstädes aldrig påbörjats?

5. För 25 år sedan var en starkare sammanslutning mellan nådesyskonen än nu. Är ej detta ett sant påstående? Då bekände man, mer än nu, synderna, inbördes, den ene för den andre, och bad. Man öfvade den enskilda bikten och aflösningen. Är det så nu? Nej! Nu urskuldar man sig själf i stället för att bekänna inför hvarandra och bedja. Bröder och systrar sueka emot hvarandra, i stället för att bedja med och för hvarandra. "Domen måste begynna på Guds hus." Pingstdagen med sin fråga: "*Hvad skola vi göra?*" och svaret: "Omvänden eder — och I skolen undfå den Helige Andes gåfva, ty eder är löftet gifvet", föregicks af: "De voro alla endräktigt tillsammans" — i bön.

6. För 25 år sedan uppskattade man det ofvan påpekade. Gör man så nu? Benämnes ej fastmera detta numera för skrymteri, och den som vill råda bot får heta en skrym-

tare? Man lägger nu an på att vara *modern, populär, liberal*, och den det ej kan eller vill, anses dum — och svärmiskt pietistisk.

7. För 25 år sedan lades vikt vid ett personligt helgelselif. Däråt ler man nu, såsom åt en trångbröstad kristendom, och ändå påstår man: "Vi äro lika fromma som vi voro för 25 år sedan." Kyrkan har mångenstädes glidit ut i världens strömfåra, och världen har trängt in i kyrkan, men man ser det ej, man vill ej se det. Är det ej så?

8. Ett öfverhandtagande världssinne, som kanske till dels beror på välstånd och välmåga, har tagit öfverhand. Svensken blir lätteligen dryg och viktig. Han tål ej rikedom, ära och anseende, utom i ytterst få fall. Hur skulle han då ha något att bekänna? Nej! På sin höjd vill han att man skall släppa, glömma, men ej bekänna synder, och det man brutit. Är det ej så?

Herren säger: "Omvänd dig och gör de *första gärningarna*." Uppb. 2: 5. J. T.

Korset.

Du dyra kors, från grafvens kulle du pekar emot himlen opp:
Oss, som i döden hvila skulle,
du lifvet skänkt och evigt hopp!
Där dog för oss vår vän den bäste,
där naglades hans hand och fot,
och där på korset Herren fäste
den handskrift, som oss var emot.

Det dyra blod, som där har runnit,
förmår att två den sämste ren.
Där har min själ en fristad funnit
från fienderna — där allen.
Där är den gamle ormen krossad,
af kvinnans säd — som Gud det
sagt —

och där är syndaren förlösd
från satans och från dödens makt.

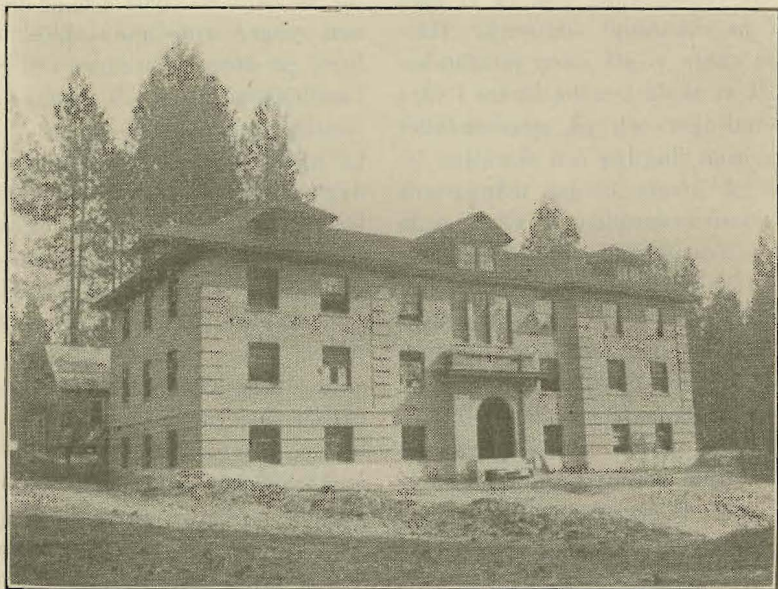
Det korset skiljer mig från flården,
från lustarnas och syndens stig;
mitt *jag* är korsfäst där för världen
och världen korsfäst där för mig.
Se, korsets armar vida sträckas
mot öster och mot väster ut.
O, måtte snart all världen väckas
att falla till dess fot till slut!

Så vare korset all min ära:
där stiftades med blodet frid!
Må jag med fröjd dess smälek bära
i världen än en liten tid!

Och genom korset med dess smärta
nu väg till härligheten går.
Ja, vägen till Guds fadershjärta,
som utaf evig kärlek slår!

På korset öppnades den vägen,
när Jesus till försoning led.
Det är den rätta Jakobsstegen,
där änglar stiga upp och ned!
Och öfver korset himlaljuset
i ljufvig strålgans bryter fram,
där öppnas för oss fadershuset —
pris vare dig, Guds rena Lamm!

MÄRTA LAGERFÄLT.

COEUR D'ALENE COLLEGE.

Ett besök vid vår skola.

Liksom det teologiska seminariet
är Augustana-synodens hjärta, så är
vårt läroverk i Coeur d'Alene Co-
lumbia-konferensens hjärta. Det är
lätt uträknadt, hvad synoden varit
i dag utan det gemensamma läro-
verket, seminariet i all synnerhet.
Mången menar väl, att ett sam-

fundsläroverk är af föga betydelse,
men historiens vittnesbörd ådaga-
lägger det grundfalska i en dylik å-
sikt. Samfund, som i den "gamla
goda tiden" förkastade högre bild-
ning, äfven den på kristlig grund
byggda, hafva länge sedan insett sitt
misstag och äro nu ifriga i att be-
fordra läroverks upprättande och

underhållande. Vid våra egna bildningshårdar allena är det vi kunna fostra unga män till trogna, vår kyrka hängifna arbetare i kyrkans mångsidiga verksamhet.

Hittills har ju vår konferens kunnat och måst reda sig utan eget läroverk, men vi äro glada att den tid kommit, då den blifvit i stånd att på allvar börja det högre bildningsarbetet. Ett sannskyldigt glädjeämne är det, att konferensen nu ändtligen fått i gång början till hvad vi hoppas med tiden skall blifva ett blomstrande och, få vi säga det, namnkunnigt läroverk. Härifrån vänta vi att inom jämförelsevis få år skola komma lärare i våra församlingar och på missionsfältet såväl som dugliga och skickliga ledare på lifvets öfriga mångartade verksamhetsområden. Vår skola kan blifva en källa till oberäknelig nytta för vår konferens och för samhället för öfrigt, om vi blott troget understödja den med våra förböner och våra liberala donationer.

Det är ett verkligt nöje att få hälsa på vid skolan. Och då plikten därtill bjöd oss att resa dit, voro vi icke sena att begagna tillfället. Därför "togo vi tåget och gingo" till Coeur d'Alene den 21 sistlidne jan. Större delen af tre dagar tillbragtes vid skolan, så vi hade tillfälle att göra oss en smula närmare förtrogna med hvarandra inom skolans värld. Och hvad funno vi? Jo, allt befanns vara i högsta måtto uppmuntrande. Det kändes rätt hemtrefligt i den kära skolfamiljen. Lärare och studenter och matsalspersonalen arbeta med lust och ifver och alla syntes glada och belättna. Kärt

var det att möta hela skolfamiljen vid morgonbönen, som hålles i affärsskolans rymliga lokal. Intressant var det ock att besöka olika klasser och därigenom upplifva gamla kära skolninnen från den tid, då man själf såsom "grön" farmarepojke satt på skolbänken och började klättra uppför visdomens höjder. Det skulle vara roligt att göra om allt, att åter genomleva den glada skoltiden, men nu får man nöja sig med att göra det i minnet blott.

Huru ter sig en dag vid skolan? Jo, så här: Kl. half sju på morgonen ringer uppstigningsklockan (i brist på större användes en liten handbjällra; hvem vill skänka en ordentlig ringklocka?) och kl. 7 samlas man i matsalen till frukost. Kl. 8:30 hålles gemensam morgonbön, ledd af skolans president. Morgonbönen föregås dock af 15 minuters sångöfning, därvid såväl patriotiska som religiösa sånger sjungas. Prof. Alexis leder dessa öfningar. En andlig sång afslutar alltid dessa öfningar, hvarpå presidenten läser ur bibeln, bifogar några tillämpande anmärkningar och leder i bön. Morgonbön afslutas med doxologien. Endast engelska språket användes. Sedan fortsättas lektionerna till kl. 12, då middagsklockan ljuder. Kl. 1 börjar åter undervisningen och fortgår till kl. 4. Dagen är således uppdelad i nio lektionstimmar.

I förberedande afdelningen, "Academy", undervisa professorerna Jesperson, Alexis, Peterson och Hedman; i affärsskolan miss Hannah Anderson och prof. Johnson; i musikskolan miss Esther Liden och prof. Schade, och alla ha fullt upp

att göra. Lärjungeantalet har nu nått upp till hundramärket, hvilket må anses som ett synnerligen godt resultat. Utrymmet vid skolan börjar redan blifva för litet. Vid nästa skolårs början är synbarligen ännu en byggnad absolut nödvändig.

Bekvämligheterna för de studerande äro synnerligen goda. Rum-

Mot kosthållet kan ingen som helst anmärkning göras.

Och hönsgården sedan! Har skolan också en dylik? Ja ja män! Vår förståndige president insåg, att en sådan vore en god sak i förening med en skola som vår, och så skaffade han 92 rashöns och lät bygga en präktig hönsgård. Detta är ett exempel på praktiskt businessgeni.

SKOLFAMILJEN.

(Se i texten hvilka som utmärkas med siffrorna.)

men äro stora, ljusa och väl ventilerade, uppvärmda med ånga och upplysta med elektriskt ljus. Tvenne ändamålsenliga badrum höllo just på att iordningställas. En god vän i Spokane bekostar alla utgifter i förening därmed. Heder och tack! Allt möjligt göres för de studerandes både lekamliga och andliga välbefinnande. Maten skulle vi väl ock nämna. I fru Carlson har skolan en förträfflig hushållerska, som förstår konsten att tillaga smaklig mat.

Det egentliga ändamålet med besöket vid skolan var att närvara vid ett möte af direktionens exekutiva kommitté. Sagda möte hölls den 23. Ärenden rörande skolans väl voro föremål för öfverläggning och beslut. Vi fingo ock en liten inblick i finanserna, hvilka befunnos mycket uppmuntrande. Penningomsättningen för året går löst på nära \$20,000. Det är ju icke så illa för en så anspråkslös och blott årsgammal inrättning!

Alldenstund vår "kodak" gjorde oss sällskap på resan, togo vi några hörn i matsalen och den sv. luth. kyrkan i Coeur d'Alene. På bilden

ETT HÖRN I AFFÄRSSKOLANS LOKAL.

ETT HÖRN I LÄROVERKETS MATSAL.

vyer, dem vi ha glädjen härmed visa den ärade läsekretsen. Bilderna visa som man ser hela skolfamiljen. ett hörn i affärsskolans lokal, ett

"skolfamiljen" ha vi satt några siffror. De respektiva personer, som därmed utmärkas äro: 1. prof. Otto E. Petterson; 2. prof. Alfred John-

son; 3. prof. Joseph Alexis; 4. prof. Thure Hedman; 5. miss Esther Linden; 6. miss Hannah Anderson. Längst till höger på samma bild synes skolans president, pastor J. Jesperson.

Under vår vistelse vid skolan höll ungdomsföreningen i vår försam-

Äfven besöktes Spokane, där vi gästade i direktionsmedlemmen herr John Eriksons trefliga hem. På kvällen den 27 hölls gudstjänst i kyrkan. Vi hade därvid glädjen få frambara ett ringa vittnesbörd för en ganska ansenlig åhörarskara. Församlingen väntar ifrigt på sin

SV. LUTH. KYRKAN I COEUR D'ALENE.

ling i staden ett möte, hvilket vi hade nöjet bevista. Ett godt program utfördes, väsentligen af studerande och professorer vid skolan. Den ungdomsföreningen kan i sanning skatta sig lycklig. Det är en icke ringa förmån att ha skolan så där midt ibland sig. Vi hoppas både församling och förening fullt uppskatta denna förmån.

nye lärare, pastor Jno E. Oslund, ty hon hade goda grunder för hoppet att han skulle antaga kallelsen.

Icke heller glömdes bort att söka få nya prenumeranter på COLUMBIA! I tid och otid måste man ha omsorg om COLUMBIA. Det kan ju icke gärna annat vara. Och lyckan var oss bevågen, ty vi fingo en god

COLUMBIA,

officiellt organ för Columbia-konferensen, utgives den 1:sta i hvarje månad af Augustana Book Concern, Rock Island, Ill.

Redaktör: Pastor N. J. W. NELSON.
823 East 5th St. Moscow, Idaho

PRENUMERATIONSPRIS:

För helt år .....75 cents.
För helt år i förskott.....50 "
För helt år till Sverige.....65 "

OBSERVERA!

Datot å adresslappen utvisar, till hvilken tid tidningen är betald.

Då prenumeration insändes, framflyttas datot å adresslappen, hvilket utgör vårt kvitto.

Sker något misstag, så underrätta oss. Likaså om tidningen icke kommer regelbundet.

Tycker ni om tidningen, så tala om det för er granne och bed honom prenumerera.

Konferenskassörens adress:

Rev. CARL J. RENHARD,
150 N. 19 st., Portland, Ore.

tillökning på prenumerantlistan både i Spokane och Coeur d'Alene, vid skolan ock. Hjärtligt tack och välkomna inom läskretsen!

Men denna uppsats torde blifva för lång, om vi hålla på mycket längre! Från den korta resan ha vi endast glada minnen. Ett enkelt tack för vänligt tillmötesgående och gästvänlighet, som på hvarje plats kom oss till del! Till gamla och nya vänner i Spokane, Coeur d'Alene och vid vår kära skola sändes en hjärtlig hälsning!

N. J. W. N.

Kyrkliga nyheter.

Bellingham. Julen har åter gästtat här såväl som annorstädes och skänkt glädje och fröjd till ung och gammal. Huru skönt att få fira denna saliga högtid, då hvarje hjärta synes beröras af förunderligt djupa känslor och då en hvar likasom

tvingas att åter genomleva sin barndoms ljufvaste minnen!

Julmorgonen firades gudstjänst i Bellingham. Kyrkan stod prydd som en brud och församlingen var talrikt samlad för att icke blott hälsa den sköna morgonstunden utan ock för att möta sin högtlofvade Frälsare och bjuda honom på nytt rum uti hjärta och hem. Sångkören förhöjde högtidsstämningen med tvenne sköna sånger, och sedan gudstjänsten var slut upptogs ett ganska stort offer för pastorn, ehuru det blott var en månad sedan han välkomnades till församlingen med en vacker summa penningar.

Annandagen firade söndagsskolan sin julfest och barnen utförde sitt program med glans till heder för dem, som haft hand om öfningarna därtill.

Den 7 januari höll församlingen sin årsstämma och af rapporterna, som då upplästes, framgick, att församlingen väl i medlemsantal förlorat något under den långa vakansen, men hon har icke förlorat i beslutssamhet och hänförelse för sin stora och höga uppgift. Till diakoner valdes Carl O. Johnson och Carl Jerstedt, till trustee valdes A. G. Wickman och till sekreterare Gust Linden. Herrar Mattson och Lind hade målat och dekorerat kyrkan invändigt och skänkt arbetet därvid såsom gåfva till församlingen. Ungdomsföreningen har beslutat insätta en altartaffla, som nu redan är under målning. En församlingsorkester håller på att bildas för att med sina förmågor understödja arbetet och samla vår kyrkas förskingrade barn tillbaka till hennes sköte.

Arbetet är upptaget i norra Belingham och där hålles för närvarande regelbundet gudstjänst hvarje söndags afton i en hall vid Elk och Willow gatorna. Ganska många samlas redan och troligen kommer kyrkotomt att med det snaraste anskaffas. Detta hade bort vara gjordt för fem år sedan, då vi kunde fått tomt till skänks.

* * *

Clearbrook. Här firades gudstjänst kl. 2 juldagen och på aftonen söndagsskolfest. Äfven här utförde barnen sitt program mycket förtjänstfullt och superintendenten därstädes har utan tvifvel utfört ett godt arbete. Vid festen öfverlämnades ett bref från barnen till mrs A. Larson, som är superintendent, innehållande klingande bevis på att man uppskattar hennes arbete. Äfven pastorn ihågkoms med ett mycket innehållsrikt bref, bärande vittnesbörd om att församlingen älskar icke blott med ord, utan ock med uppoffrande handling.

Denna församling höll sin årsstämma den 6 januari. I medlemsantal har ingen förändring inträffat under året. Alla församlingens verksamhetsgrenar hade bedrifvit ett godt arbete och ägde öfverskott i sina kassar.

* * *

Ferndale. Församlingen här firade ingen gudstjänst juldagen, men så firade hon nyårsdagen i stället. I mr Bernhard Torells hem samlades man med ungdomsföreningen för att vaka ut det gamla året. De sista minuterna af 1907 tillbragtes under betraktelse af Guds ord och bön.

En ungdomsförening stiftades i november och den synes vara rätt lifskraftig. Må den blott sträfva att utveckla sina gåfvor och danas till verskamma medlemmar uti Guds församling!

Församlingen höll sin årsstämma den 8 januari. Denna församling får nog kämpa för sin tillvaro, emedan de äro så få och alla nyligen inflyttade, men här såväl som i Clearbrook är ännu rum för flera företagssamma och flitiga jordbrukare. Jorden här kan bringas att rikligen belöna sin brukare och därför borde vårt folk, som tänker på västern, skynda innan priserna stiga för högt. Här kan och skall blifva två goda själfuppehållande församlingar inom en ej allt för afägsen framtid. Här finnas stora resurser och landet stiger alltjämt i värde.

Må dessa små planteringar under den himmelske vingårdsmannens vård växa till och blifva betydelsefulla planteringar, som bära rikskörd för evigheten.

* * *

Aberdeen, Wash. Missionsverksamheten härstädes, som tog sin början den 11 sistlidne november, och som då syntes nära omöjlig, går nu, Herren till pris, framåt med kraft. Gud har gifvit oss en öppen dörr.

Torsdagen den 16 januari organiserades den sv. ev. luth. syföreningen, då 22 tecknade sig som medlemmar i densamma. Det frälsande bibelordet bevisade sin inneboende kraft på mötet såsom ett helt, och en angenäm stunds samvaro förflöt under den skönaste harmoni, kärlek, frid och endräkt. Flera väntades skola sluta sig till föreningen vid mötet den 30 januari.

Den 20 och 23 jan. organiserades den sv. ev. luth. Siloa-församlingen i Aberdeen, Chehalis county, Wash. 48 kommunikanter och 39 barn äro redan medlemmar af densamma och flera väntas. Mötet tecknades med den största frid och endräkt. Augustana-synodens förslag antogs stycke för stycke och sedan som ett helt.

Församlingen lofvade åt konferensen \$120 som bidrag till lärarens lön för 1908, 50 cents per kommunikant till konferensens mission och 10 cent per kommunikant för Aug. College. Församlingen lofvade ock \$25 för missionsverskamheten under nov. och dec. månader 1907.

Herren vårde och välsigne denna nya plantering!

J. A. LEVIN.

* * *

Tacoma. Söndagsaftonen mellan jul och nyår firade församlingen en sorg- och minnesgudstjänst med anledning af konung Oscar II:s timade död. Konungens porträtt, omgifvet af lämpliga draperier samt de svenska och amerikanska fanorna, var uppställt i koret invid predikstolen. Passande psalmer sjöngos, orgelsolo och preludier samt körsång utfördes. Pastor Frisk höll ett med spänd uppmärksamhet åhördt tal öfver den ädle monarkens lif och fridsälla regering. Han utgick därvid från texten: "Du kommer honom (konungen) till mötes med välsignelser af hvad godt är; du sätter på hans hufvud en gyllene krona." Ps. 21: 4.

Ungdomsföreningen fick glädja sig öfver en stor tillslutning festfirande å sin fest nyårsaftonen. Ett

godt program utfördes och förfriskningar serverades. Sedan hölls en andaktsstund, ledd af pastor Frisk. Fem minuter före årsskiftet samlades kören och sjöng sången "Godt nytt år", och vid nyårets inträde ledde pastorn de församlade i en kort bön, åkallande Gud om välsignelse för det nya året. Efter ytterligare sång, skildes man åt under ömsesidiga nyårsönsknningar. Det är godt att så få i Jesu namn sluta och börja sina år.

Församlingens årsstämma öppnades på öfligt sätt. Herr P. A. Israelson valdes till sekreterare. Ur upplästa rapporter meddelas följande:

De gudstjänstfirandes antal hade under det flydda året varit större än någonsin. Andaktsfullt och uppmärksamt hade ordet åhörts, och hos många hade det visat sig lifskraftigt och fruktbarande. Sakramenten hade förvaltats till själars pånyttfödelse och näring. Söndagsskolverksamheten hade fortgått såsom under förra år. Hrr John Hedberg och D. L. Weston hade förestått densamma. Hr Andrew Nelson hade skött om söndagsskolan i South Side Addition. Söndagsskolan i South Tacoma hade öfverlåtits åt församlingen där. Hållande af kristendomsskola påyrkades kraftigt; äfvenså manades de unga, som önska högre skolbildning, att besöka konferensens och synodens läroverk. Offervilligheten för församling, konferens, synod och välgörenhet hade ådagalagts genom uppfyllandet af alla åtagna och ålagda förpliktelser samt uti frivilliga bidrag till behöfvande. Samtliga föreningar: Dorkas-, Tabita-,

ungdoms- och Lydia-föreningarna hade varit i trogen och fruktbarande verksamhet. Det hade varit ett jubelår för församlingen med anledning af 25:te årsdagen af hennes stiftelse, hvilken firades med stora högtidligheter i sammanhang med konferensens allmänna missionsmöte i församlingen den 15—20 okt. En minnesskrift hade ock utgifvits. En präktig piporgel hade under året inköpts och invigts med en storslagen profspelning och konsert den 28 juli. Församlingen hade förökats med 40 kommunikanter och 12 barn.

Prof. A. Hedberg, kören och orkestern hade flitigt ägnat sig åt inöfvandet af vid högtiderna väl utförda sång- och musikstycken, tackamt åhörda af den högtidsfrände församlingen. Församlingens finanser befunno sig i godt skick.

Herr P. J. Lof och C. Hallin valdes till diakoner; hrr J. F. Visell och A. H. Green till kyrkovårdar; prof. A. Hedberg till organist och sångledare, och församlingen åsidosatte \$50 för kören och orkestern för musik och nya sånger; mrs C. Björnson valdes till kyrkvakterska; hr J. F. Visell till konferensombud; hrr B. Anderson, P. J. Johuson och A. Nelson söndagsskolföreståndare. Kyrkostyrelsen skall ombesörja församlingens skolans hållande. Tacksambhetsvotum gafs dem som tjänat församlingen.

Vid stämman upptogs en frivillig subskription att hjälpa systerförsamlingarna i So. Tacoma, Olympia och Sunne att löna sin lärare och så äfven hjälpa konferensen, hvars missionskassa annars måste anlitas

för att hjälpa dessa församlingar. Tre hundra dollars tecknades och något mer torde ock lofvas. Det var hedersamt gjordt af församlingen och vittnar om kärlek och offervilighet för Guds rike, och pastorn fröjdade sig innerligen öfver församlingens respons till hans bön om bistånd.

* * *

Gethsemane, Seattle. På sin ajournerade årsstämma beslutade Gethsemane-församlingen att kalla en studerande för två månader nästa sommar. Han skall hålla skola sex veckor. Lönen skall vara \$75 i månaden. Studerande O. R. Karlström kallades först, men han ville under sommaren ägna all sin tid åt arbetet i Green Lake och svarade därför nej. Sedan har hans broder O. L. Karlström kallats, men ännu hafva vi ej fått något svar.

Den 26 januari hade vår konfirmandförening en fest. Alla numren på programmet utfördes af föreningens medlemmar. Dr G. A. Anderson, som vi hade nöjet att hafva ibland oss, afslutade med bön. Föreningen hade köpt en vacker dopfunt, hvilken skänktes till församlingen och med Guds ord och bön invigdes under aftonens lopp. Den är gjord af "golden oak" och harmonierar mycket väl med altaret, altarrunden och predikstolen.

Ett hjärtligt tack till konfirmandföreningen för denna gåfva.

Den 2 febr. firade vi Herrens heliga nattvard. Församlingen tillöktes då med 8 nya kommunikanter. Gud vare tack för allt. "Gud är god, ja, Gud är god."

* * *

Augustana, Portland. COLUMBIA kommer nu till mellan 25 och 30 flera hem än under förlidet år.

Föreningarna ha hållit sina regelbundna möten. Willing Workers hos Edna och Hilda Roes den 1 febr. Kvinnoföreningen hos mrs J. F. Nylander den 13 och ungdomsföreningen hos Agnes Roes den 14 febr.

Portland-distriktet höll årsmöte i Portland den 3—5 febr. På kvällen den 4 firades Herrens heliga nattvard i vår församling, den första nattvardsgången i vår nya kyrka. Detta var vårt distrikts första möte i vår församling, och tacka vi pastorererna för detta första och kära besök.

Onsdags e. m. den 5 febr. begrofs Esther Maria Engberg från vår kyrka, och var detta den första sorgedstjänst där. Lilla Esther har gått i vår söndagsskola. Tidigt söndagsmorgonen den 2 febr. afled hon i sitt föräldrahem, 288 Ivy st., efter blott några dagars sjukdom i en ålder af 7 år, 2 månader och 17 dagar. Hon sörjes djupt af föräldrar och två små systrar samt öfriga släktingar. Må Gud genom sorgen få föra till den tröst, som han allena kan gifva, så kan ock sorgen vändas i glädje och detta så mycket mera, då vi ej förgäta att Herren, den gode Herden, församlar lammen i sin famn och bär dem i sitt sköte. Es. 40: 11. Många visade med sin närvaro i sorgehuset och i kyrkan sitt stora deltagande med familjen Engbergs; därom talade ock de många vackra blomsterkransarna. Sv. ps. 315.

På fortsatta stämman den 14 jan. valdes Alf. Lindhe och J. A. Nelson

till trustees att fylla genom resignation uppkommen vakans. Mr. C. A. Lind är församlingens kassör och till honom inbetala församlingsmedlemmar medlemsafgiften kvartalsvis i förskott. Mr Lind är på besök i sitt föräldrahem i norra Michigan, men väntas hem till den 1 mars. Mr Lindhe tjänar som kassör under hans bortovaro.

Vid missionsmötet den 4 febr. beviljades följande personer medlemskap i församlingen:

Olof A. Fredin,

Elna Fredin, hans hustru, med deras två barn;

C. E. Holt och

Hanna Holt, hans hustru, med ett barn, samt ynglingen

Carl Johan Olsson.

* * *

Bellingham. Aftonen den 6 febr. hade vi en fest i vår kyrka, då en altartafla, föreställande Kristus i Gethsemane, aftäcktes. Sångkören sjöng ett par stycken och pastorn höll tal samt presenterade taflan till församlingen såsom en gåfva från ungdomen. Den är målad af mr Ljungkvist i Bellingham. Den är verkligen artistiskt utförd och pryder vårt altare på ett värdigt sätt. Jag håller före, att vi nu hafva den vackraste kyrkan i staden bland skandinaverna.

Arbetet på nordsidan i staden fortgår, och vi hoppas snart få byggnadsplats för kyrka och prästhus där och om en tid församling stiftad.

* * *

Korrespondens. Spokane, Wash., den 7 febr. 1908. Pastor N. J. W. Nelson. Frid. Tack för de kära regelbundna besöken af tidningen

COLUMBIA, ty under det att vi genomläsa dess sidor, beredes oss tillfälle att liksom vara med i de olika församlingarna inom konferensen. Det sista numret innehöll mycket nyheter från största delen af konferensens församlingar om huru de firat den stora och härliga julhögtiden och trefliga söndagsskolfester. Jag önskar uppriktigt att jag kunnat vara med öfverallt.

Och så komma årsstämmorna efter nyåret, kanske icke alldeles så tilltalande som julhögtiden, och kanhända just på grund af att vi i våra dagar icke alltid betänka, att Krisi församling är hans egen stiftelse, hans rike på jorden, där vi få vara med och besluta och tjäna i de ämbeten, som församlingen ålägger oss. Ehuru ingen tänkte på att i tid låta COLUMBIA få underrättelse om, huru vi firade julhögtiden, ha vi dock firat jul och söndagsskolfest och hållit årsstämma, och allt var högtidligt och uppbyggligt. Mycket folk samlades i kyrkan vid de olika tillfällena.

På årsstämman beslutades bland annat att bekläda kyrkan med tegel. Subskriptionskommittéen har i det närmaste den erforderliga summan subskriberad.

Ungdomsföreningen arbetar på att samla penningar för insättandet af en piporgel i kyrkan. Ett stort företag. Men vilja och ungdomskraft äro en borgen för målets upphinnande. Heder åt våra ungdomsföreningar.

En sängkör under ledning af prof. Brownell arbetar med ifver för förberedelser till en konsert, som kommer att gifvas den 14 dennes. Sång-

kören bidrager ock söndagligen med sin sång till att stämma sinnet till att fira den sköna Herrens gudstjänst.

En särskild anledning till glädje och tack för Salem-församlingen i Spokane är, att för några dagar sedan fingo vi ett jakande svar från pastor Oslund att blifva församlingens pastor. Någon af professorerna eller pastor Jespersion från Coeur d'Alene College hafva under hösten och vintern för hvarje vecka besökt Spokane; men det är mycket arbete för en pastor att göra äfven under veckan. Ej underligt därför att församlingen känner sig glad öfver att snart få egen pastor.

JOHN ERICKSON.

* * *

Vancouver, B. C. Ungdomsföreningen är en lifskraftig verksamhetsgren inom församlingen. Sammanträden äga rum hvarannan onsdagskväll, då litterära program utföras eller något annat förehafves, som afser att afhjälpa förekommande utgifter och skulder. Endräkt och välvilja samverka för vår kyrkas framgång. Med ansenliga penningesummor bidrager den till förefintliga behof. Bland annat har biblioteket tillökts med ett godt urval af böcker, något som hvarje svensk luthersk ungdomsförening ej borde försumma — ett bibliotek försedt med goda böcker. Svenska sådana saknas ej, fastän många dåliga böcker och skrifter söka uttränga det goda, det ädla. Det klingande svenska språket har ännu mycket godt att bjuda på.

Emellanåt hålles jämte det vanliga ett allmänt eller s. k. sociellt

möte, hvarvid förfriskningar serveras, bekantskaper utvidgas och vänskapsbanden innerligare stärkas. Så småningom stiger medlemsantalet i föreningen och få andra efter oss berätta om dess betydelse och insats i samhället. Må den blott ej lämna ur sikte att efterkomma Guds vilja och se på nästans väl.

Sista veckan i jan. afreste en af dess mest verksamma och aktade medlemmar, Oscar Ostrom, till Coeur d'Alene, Ida., och är han nu den femte inskrifne elev från Vancouver vid konferensens läroverk. Att dessa vänner saknas i församlingskretsen, faller sig helt naturligt, men väl utbildade i kunskap, sanning och dygd, hälsas de välkomna åter eller säga vi "lycka till" på den lifvets bana de välja.

Vid senast hållna halsduksfesten den 22 jan. förstärktes kassan med \$30.60. Tack till alla vänner, som på ett eller annat sätt bidrogo, och icke minst till miss Lina Carlson, som på ett förtjänstfullt sätt tjänade som auktionist.

* * *

Nora, Idaho. Den 2 jan. höll kvinnoföreningen sitt månadmöte hos familjen Söderström. Här frambars först familjens yngsta barn till det heliga dopet, hvarefter pastorn uppläste Luk. 21: 40 samt Hemlandssången 131 och höll ett tal om dopets betydelse. Sånger sjöngos, förfriskningar serverades och en kollekt på \$2.60 upptogs.

Den sedvanliga gudstjänsten på tredje söndagen i månaden hölls den 19 jan. i f. d. svenska metodistkyrkan, som numera äges af herr John Erikson. Ovanligt många hade

kommit tillstädes för att fira gudstjänst, och ordets predikan åhördes uppmärksamt. Några hafva uttalat en önskan att få egen kyrka och Guds ords predikan, söndagsskola m. m. regelbundet ibland sig. Herren sände en hunger i landet efter Guds lefvande bröd, som nedkommer af himmelen och gifver världen lif.

Kvinnoföreningens februarimöte hölls den 6 febr. hos Mrs John Erikson. Texten för detta möte var Gal. 2: 20: Han har älskat mig och gifvit sig själf ut för mig. Någon återverkan af denna kärlek tro vi det var, som låg till grund för den kärleksöfverraskning, hvilken förekom vid detta möte, då pastorn helt oförmodadt vid bordet fann ett kuvert under sin tallrik, innehållande en penningegåfva af \$21.80. Detta var en öfverraskning af fullständigaste slag. Att folket allmänt deltagit i gåfvans gifvande framgår däraf, att icke mindre än 40 namn finnas på subskriptionslistan. Heder åt vårt folk i Bear Creek-distriktet, och mottagen ånyo vårt hjärtligaste tack för den stora gåfvan! Gud vare tack för all god gåfva och i synnerhet för hvarje gåfva, som bär vittne om att kärleken till Gud och hans rikssak i världen ännu lever och växer till. Måtte det blifva riktigt klart för många: Jesus Kristus har älskat *mig* och *utgifvit* sig själf för *mig*.

* * *

Troy, Idaho. I familjen Westbergs trefliga och rymliga hem höllo så väl kvinnoföreningen som ungdomsföreningen sina årsmöten under jan. månad. Kvinnoföreningen mötte den 9 jan. Ämbetsman-

navalet utföll så att pastorn valdes till ordförande, mrs Olof Olson till sekr. och mrs Oscar Larson till kassör. Föreningen beslutade att bekosta inköp af mattor till kyrkan samt prydnader för predikstol, altare och altarring. Kollekten uppgick till \$7.

Ungdomsföreningen höll sitt årsmöte den 17 jan. på aftonen. Nu var det vackert månsken och klingande slädföre, så att stadsborna fingo riktigt njuta af en "sleigh ride" till Burnt Ridge. Vid mötet utfördes ett godt program och ämbetsmän valdes för året, nämligen pastorn till ordf., Alice Fahlgvist till sekr. och C. V. Johnson till kassör. Förfriskningar serverades och en kollekt på \$5.85 upptogs.

Församlingen väntar nu på och bereder sig ifrigt för konferensmötet. Herren vår Gud öppne och berede allas hjärtan för detta nådetillfälle. Bekläde han hela vår konferens, lärare och åhörare, med mycken kraft af höjden!

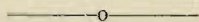
* * *

Moscow, Idaho. De öfriga ha lagt beslag på så mycket utrymme, att vi få låta oss nöja med ett litet hörn blott! — Den 17 jan. på kvällen serverade kyrkostyrelsen otronsupé i kyrkans undervåning. Hr C. B. Green var "head cook" och en mästare på kokkonstens område är han, så maten var ypperligt tillagad. De öfriga skötte om serveringen. Något öfver \$52 realiserades att minska kyrkoskulden med.

Söndagen den 26 jan. firades Herrens heliga nattvard. Vid det tillfället hade vi glädjen få inlysa i församlingens gemenskap 5 kommu-

nikanter och 5 barn. Gud välsigne deras utgång och ingång ibland oss!

Willing Workers ha mött ett par gånger i prästhuset nu på det nya året. Ungdomsföreningen höll ett möte i kyrkans undervåning den siste jan. Kvinno- och ungdomsföreningarna höllo välbesökta och inkomstbringande möten i herrskapet John A. Ramstedts hem eftermiddagen och kvällen af vår förste martyrpresidentens födelsedag, den 12 februari.

Missionsmöte.

Portland-distriktet höll ett mycket uppbyggligt missionsmöte i Immanuels- och Augustana-församlingarnas kyrkor den 3—5 febr.

Mötet öppnades i Immanuels-församlingens stora och vackra kyrka måndagskvällen den 3 med predikningar af pastorerna Rydquist och Nyström. Pastor Rydquist predikade öfver Joh. 1: 16—18 och pastor Nyström öfver Joh. 10: 11—15.

Följande dag kl. 2:30 e. m. hölls allmän diskussion i Augustanakyrkan. Texten var hämtad ur Luk. 14: 16—24. Pastor C. J. Renhard inledde diskussionen, i hvilken alla de närvarande pastorerna deltog. Kl. 6 e. m. serverade församlingens kvinnor gemensam aftonmåltid i kyrkans undervåning. På kvällen firades högtidlig högmässogudstjänst med nattvardsgång. Pastor B. S. Nyström höll skriftetal öfver 2 Mos. 33: 18, "Herre, låt mig se din härlighet." I högmässan predikade pastor Gustaf E. Rydquist öfver Matt. 9: 1—8 med ämne: "Var vid godt mod." Såsom liturger tjänstgjorde

pastorerna Renhard och Rydquist. Många gingo till Herrens bord. Högtidligheten förhöjdes genom vacer kör- och solosång.

Detta var det första missionsmöte, som distriktet har hållit i Augustana-församlingens präktiga och ändamålsenliga nya kyrka. Och att se dessa tvenne nya och vackra kyrkor i Portland väcker vår tanke på den stora och välsignelserika verksamhet, som har utförts och utföres i Portland.

Påföljande dags e. m. höll Immanuels-församlings missionsförening sitt möte i kyrkan. Pastor Nyström höll tal öfver ämnet: "Några kvinnor, som följde och tjänade Herren Jesus." Pastor Rydquist talade öfver ämnet: "Medgång och motgång i församlingsverksamheten." Efter mötet serverades förfriskningar i kyrkans undervåning till alla närvarande.

På kvällen samma dag afslutades missionsmötet i Immanuels-församlingen. Predikan hölls af pastor Rydquist öfver Matt. 22: 1—14 med ämne: "Inbjudningen till Lammets bröllopsmåltid." Pastor C. A. Tolin predikade öfver Ebr. 12: 4—17 med ämne: "Sen till att ingen försummar Guds nåd." Pastor Nyström afslutade med ett tänkespråk till församlingen och de närvarande: "Och Gud skall aftorka alla tårar ifrån deras ögon." Uppb. 21: 24.

I sammanhang med detta missionsmöte höll Portland-distriktet sitt årliga affärsmöte. Följande tjänstemän invaldes: pastor C. J. Renhard återvaldes såsom distriktets ordförande, pastor Gustaf E. Rydquist såsom dess sekreterare och

pastor C. A. Tolin såsom dess kassör.

Följande beslut fattades:

1. Att distriktet ingår till konferensen vid dess möte i Troy, Idaho, med en ödmjuk begäran om att den kallar resepredikant för Portland-distriktet för en tid af 6 månader med utsikt att därefter få stadigt pastorat;

2. att distriktet ingår till konferensen med en ödmjuk begäran om att den garanterar pastor B. S. Nyström \$800 i lön om året;

3. att Portland-distriktet inköper tomt i närheten af Arlita och att därpå bygges ett kapell snarast möjligt för en summa icke öfverstigande \$500 och att pastorerna Nyström, Renhard och Tolin utgöra en kommitté, som får detta om hand.

Gustaf E. Rydquist, sekr.

Coeur d'Alene College.

103! Elevantalet vid vårt läroverk har sålunda uppnått, ja, öfverstigit hundramärket. Dessa siffror äro i sanning fulla af betydelse. De bestyrka på det kraftigaste behofvet af en skola för svenskarna i nordvästern och båda en framgångsrik verksamhet. Då ett sådant resultat erhålles i första början, hvad bär väl framtiden i sitt sköte?

Denna glädjande ökning i lärjungarnas antal har nödvändiggjort en förstärkning af lärarekåren, som nu räknar ej mindre än 10 medlemmar.

* * *

Lärjungarnas intresse för sång och musik har tagit sig uttryck i bildandet af en manskör. Ehuru ännu

helt ung, har den dock uppträdt of-
fentligt och därvid rönt idel loford.
Utan tvifvel kommer den att längre
fram företaga sångarfärder till de
närliggande svenska församlingarna.
Öfningar hållas regelbundet två
gångar i veckan, och präglas de af
en utmärkt god disciplin. Till kö-
rens tjänstemän ha valts: hr Joseph
Alexis, ledare; hr Otto E. Peterson,
ordf.; hr Thure Hedman, vice ordf.;
hr Carl Lundgren, sekr.; hr Carl
Charlston, skattmästare.

Förutom denna manskör har ny-
ligen organiserats en blandad kör.
Äfven denna ledes af hr Alexis, som
är entusiastisk öfver dess snabba
framsteg.

Den svenska diskussionsförening-
en tyckes växa i styrka och anseende
efter hvarje möte. Förliden lör-
dagsafton dryftades frågan: "Hvil-
ket är fördelaktigare, att bo i staden
eller på landet?" De stridande par-
terna drabbade tillsammans våldeli-
gen och uppbjödö tydligen alla sina
krafter att vinna i striden. Segern
hemfördes dock af "stadens" för-
svarare. Såsom domare fungerade
fröken Nora Olsson och hrr Alexis
och Hedman.

Såsom ämne för nästa debatt har
uppsatts frågan: "Är det fördelaktigt
att antaga ett ljudenligt staf-
nings sätt?"

Föreningen höll nyligen val af
styrelse, och fick denna följande ut-
seende: Carl Lundgren, ordf.; Os-
car Anderson, vice ordf.; Walter
Pearson, sekr.; John Hedenberg,
skattmästare.

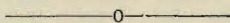
Äfven "Phrenokosmian", den eng-
elskspråkiga föreningen vid skolan,
synes gå framåt af alla tecken att
döma. Den har hittills utöfvat en
öfvervägande litterär och musika-
lisk verksamhet, men beslutade vid
sitt sista sammanträde att utvidga
sitt program, som hädanefter kom-
mer att lämna ett framstående rum
för debatter. Vidare beslutades att
en gång i månaden anordna en so-

aré, och till denna inbjuda utomstå-
ende, släktingar och vänner.

I slutet af jan. hedrades skolan
med ett besök af Columbia-konfe-
rensens ordförande och denna tid-
nings redaktör, pastor N. J. W. Nel-
son, och förhöjde han genom sin
närvaro och medverkan stämningen
vid ungdomsföreningens samman-
träde torsdagen den 23. På följande
fredagsmorgon ledde pastor Nel-
son morgonbönen vid skolan och
framhöll då i ett gediget anförande
värdet af en uppfostran byggd på
kristlig grundval.

I dag den 10 febr. gästas skolan
af pastor G. O. Schoberg från At-
water, Minn., hvilken är på hem-
färd från en längre rekreatjonsresa
i de västra staterna. Han var myc-
ket förtjust i Coeur d'Alene. Det
torde väl också ha varit svårt att
finna ett bättre läge för vårt läro-
verk. Coeur d'Alene är ju ryktbart
för sina vackra omgifningar och be-
sökes årligen af tusentals främling-
ar, som här dricka glädje och hälsa
i fulla drag.

Coeur d'Alene, Ida., den 10 febr.
1908. *Erut.*

Redaktionsnotis. Icke heller den-
na gång ha vi rum för några redak-
tionsartiklar, men det betyder mind-
re, ty det finnes så mycket annat
godt i numret. Allt är bra, men lik-
väl vilja vi bedja våra läsare sär-
skildt begrunda innehållet i artik-
larna: *Väven i nåden* och *Hvaraf
kommer detta?* — Nästa nummer
kommer att innehålla en fullständig
redogörelse öfver konferensens 16:de
årsmöte. Det blir ett stort nummer!
— Hjärtligt tack till de många, som
under månaden förnyvat sin prenu-
meration! Alla de öfriga böra skyn-
da på, så vi slippa ha besvär med
postverket, ty tidningen kan ej sän-
das på kredit. Hjärtlig hälsning till
alla! — RED.

MOLINE } PIANON OCH ORGLAR

äro till alla delar mera omsorgsfullt byggda än alla andra och hafva således en mera klar och fyllig ton samt vara längre. De säljas nu billigt. Kataloger och prislister erhållas gratis genom att tillskrifva
J. PETERSON CO., Moline, Ill

COEUR D'ALENE COLLEGE COEUR D'ALENE, IDAHO

Kommen till Columbia-konferensens läroverk. Grundlig och tidsenlig undervisning meddelas af skickliga lärare i alla ämnen som tillhöra följande fullständiga afdelningar:

ACADEMIC DEPARTMENT - BUSINESS COLLEGE - CONSERVATORY OF MUSIC

För vidare upplysningar tillskrif läroverkets president

J. JESPERSON, Cour d'Alene, Idaho

TROY ANNONSER.

William Smith,

Groceries and Dry Coods.

Mitt mål är städe att göra mig förtjänt af mitt eget folks förtroende. Vidare kommer jag att arbeta för vårt svenska samhälles framgång. Ju mer Ni understödjer mig desto mera förmår jag å min sida. För varor af bästa kvalitet och lägsta priser kom ihåg

THE TROY.

Wm. Smith.

Troy, Idaho

Olson & Johnson

Möbel- & Järnhandel

Stort och välsorteradt lager.
Priserna de billigaste.

TROY

IDAHO

Svenskt apotek

Doktorsrecept expedieras prompt
och omsorgsfullt.

Färger, Oljor, Böcker, Skrifdon m. m.,
allt som tillhör en välordnad apotekar-
rörelse, alltid på lager.

Alla slags Kodaks och Kodak tillbehör.

C. V. JOHNSON

Troy, Idaho

A. P. DETHLOFS

Svensk Skräddare.

Hattar och Herrekiperingsartiklar

☞ Gör mig ett besök! ☞

TROY

IDAHO

Call on

GEORGE SAAD

For

GUARANTEED HARNESSSES.

TROY, IDAHO.

Marble and Granite Works.

Moscow, Idaho.

Dealer in Monuments and Head Stones at the lowest price possible for first class work and material. I sell Monuments from \$10 and up to suit customers. Large stock to select from. Geo. H. Moody, Prop.

Buy your

Drugs and Stationery of

L. A. TORSSEN

Moscow, Idaho.

Moscow Commission Co.

Dealers in Hay, Grain, Flour, Feed, Wood, Coal, Genesee Flour, Poultry Supplies. Manufacturers of M. & M. Chick Feed.

Phones: City 348, Rural 376.

Latah County Abstract and Title Guarantee Company.

Only Bonded Abstract Co. in Latah County

S. R. H. McGowan Sec'y, Moscow, Idaho

NILS PETERSON

PLUMBING AND HEATING

Fourth and Jackson Sts.

Moscow, Idaho

D. H. Holman, Dentist.

Something new in Artificial Teeth.

I have invented an appliance to attach to all artificial teeth to keep berry seeds and all foreign bodies from getting under the plate and hurting the mouth, and holds plates much tighter. Teeth extracted without pain by use of local anesthetics. No hypodermic needle. Only best materials used.

Office in White Block, Moscow, Idaho.

Det bästa är alltid det billigaste, och det är hvad ni får hos

Geo. Creighton,

parti- och minuthandlare med

Tyger, Kläder och Skor

SVENSKA TALAS.

Moscow, Idaho.

Hagan & Cushing

Första klassens

Kötthandel

BUTIK Å MAIN STREET

Högsta kontanta pris betalas för biff, fläsk, fårkött och fjäderfä.

Potlatch Lumber Co.

COAL

W. H. Conner, Mgr.

Empire Hardware Co.

General Hardware, Paints, Oil, etc.

We want your trade.

Moscow

Idaho

Moscow Livery Barn

Ferguson & Canham, Props.

Hacks and Rigs for all occasions at reasonable prices. Special attention given to transient trade. Horses stabled and fed. Phone 611

Fourth and Jackson sts., Moscow, Idaho.

Third Street Meat Market

Price & Kitley, Props.

Fresh and Cured Meats always on hand

Moscow, Idaho.

Prenumerera på Columbia. Blott 50c för helt år. Moscow, Idaho

All korrespondens angående tidningen adresseras till redaktören.

Why is the Greater Boston

the fastest growing store in the state? — There must be a reason and there is. — It's the prices, the Fair and Square treatment to all alike, and carrying as we do by far the greatest and best stock. But we have only begun to grow; it's going to take an entire block yet. Watch and wait.

Williamson.

Both Phones

Dr. Joseph Aspray
Physician and Surgeon

Office in Skatteboe Block   Moscow, Idaho

T. B. McBryde, Dentist

Office over State Bank, Moscow, Idaho

H. P. EGGAN,

Skandinavisk Fotograf.

Porträtter insätts i ram.
Rikhaltigt förslag af taflor.

3:dje gatan, - Moscow, Idaho.

Spotswood & Veatch

Real Estate and Insurance.

Moscow, Idaho

G. WEBER

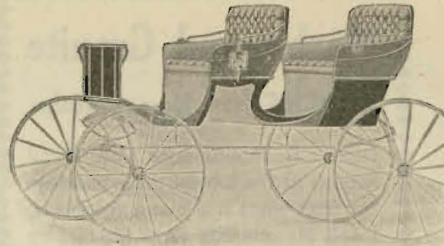
Maker and dealer in Harness, Saddles, Ropes, Horse Blankets, Whips, Tents and Awnings. Gall Cure and Stock Food.

Moscow, Idaho,

E. E. Ostroot, Real Estate.

Improved Farms in the Famous Palouse Country. Timber Claims located. B. C. Timber and Alberta Wheat land for sale cheap.

Moscow, Idaho.

All styles of Vehicles and Farm Implements

Butterfield-Elder Implement Co., Ltd.

Wm. Hunter

Farm and City Property for sale

Moscow, Idaho

GRICE & SON

Furniture Carpets and Linoleum

Opp. Hotel Moscow, Moscow, Idaho

C. F. Watkins

for up-to-date Dentistry. Crown and Bridge work a specialty. All work Guaranteed.

Moscow

Idaho

CHILDERS BROS.

Fresh and Home-made

CANDIES, ICE CREAM & SOFT DRINKS

MOSCOW,

IDAHO.

COLUMBIA

Vol. IX. March. 1 1908 No. 3

Published monthly by the Augustana Book Concern, Rock Island, Ill. Terms, 50 cents a year. N. J. W. Nelson, Editor.

Entered at the post office of Rock Island, Ill., as second class matter.